

Verslag concept

Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)

Datum commissievergadering	:	10 februari 2020
Commissievoorzitter	:	Dhr. E. Jensen
Commissieadviseur	:	Dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288/krijgsmene@noord-holland.nl

Aanwezig:		
	Commissievoorzitter	dhr. E. Jensen
	Commissieadviseur	dhr. E. Krijgsman
5	Leden van de commissie	GroenLinks mw. A. Gielen, mw. T.K. van Wijnen
		VVD dhr. J. van Gilse, mw. H. Kaamer van Hoegee
		FvD dhr. G. Kohler
		D66 mw. Klaassen, mw. I. Zaal
10		PvdA dhr. L. Voskuil, mw. A. de Vries
		CDA mw. W. van Andel
		PvdD dhr. J. Hollebeek, dhr. F. Zoon
		PVV dhr. N. Kaptheijns
		SP mw. M.F. van Oorsouw, dhr. E. Smaling
15		ChristenUnie dhr. M. Klein
		50+ / PvdO dhr. P. Beving, dhr. A. Faassen
		Denk -
		Fractie Baljeu -
20	Gedeputeerde(n)	dhr. E. Stigter, dhr. C. Loggen
	Ambtelijke deelnemers	-
	Notulist	mw. D. de Rooij (Money Penny B.V.)
25	Afwezig met bericht	mw. R. Kocken, mw. Seggelink (PvdD)

Agenda:

1. Opening en mededelingen
- 30 2. Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen en C-agenda
3. Inspreekhalftuur
4. Rondvraag commissaris van de Koning Van Dijk (portefeuille MRA)
5. Rondvraag gedeputeerde Stigter (portefeuilles Klimaat en Energie)
- 35 6. A-agenda Ruimte en Wonen
- 6a. Wonen: Voordracht Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer 'Bouwen aan regie'
7. B-Agenda Ruimte en Wonen

Pagina 2

- 7.a Wonen: Woonagenda (80%-versie), incl. Woonmonitor
- 8. B-Agenda Omgevingsverordening
- 40 8.a Concept-Omgevingsverordening: agendering op verzoek van L. Voskuil (PvdA) en I. Zaal (D66) i.v.m. vaststelling in GS op 11-2-2020
- 9. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen, Omgevingsverordening)
- 10. Sluiting
- 11. C-Agenda Klimaat en Energie
- 45 11.a Beleidsontwikkeling biomassa
- 12. C-Agenda MRA
- 12.a MRA: Besluit samenwerkingsthema's Duurzaamheid Top MRA d.d. 18 oktober jl.
- 13. C-Agenda Ruimte en Wonen
- 13.a Wonen: Brief cvdK aan colleges B&W en in afschrift aan PS over provinciale regietafel opvang asielzoekers
- 50 14. C-Agenda Algemeen
- 14.a Financiën: Statenvoordracht Eerste begrotingswijziging 2020
- 15 C-Agenda Omgevingsverordening
- 15.a Omgevingsverordening: De Landingsplaats voor de omgevingswet – LSA bewoners
- 55

1. Opening en mededelingen

60 De **voorzitter** opent om 18.15 uur de commissievergadering Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK) en heet alle leden van het college, commissieleden, sprekers, toehoorders welkom. De commissievergadering wordt vanavond geobserveerd in het kader van de training van de voorzitters en plaatsvervangend voorzitters. Tevens is er een vertegenwoordiger van de Rekenkamer aanwezig.

65 Vanaf heden is de heer Krijgsman commissieadviseur. De **voorzitter** dankt mevrouw Van Boheemen voor haar waarneming in de afgelopen periode en wenst haar succes bij de commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid.

70 Er zijn afmeldingen ontvangen van mevrouw Kocken (GL) en mevrouw Seggelink (PvdD). Mevrouw Seggelink wordt vervangen door de heer Zoon.

75 De commissie heeft in de bijlage op pagina 1 kennis kunnen nemen van het verzoek van het MRA-bureau voor een bijeenkomst om de Verstedelijkingsstrategie te bespreken. De griffie heeft data in april en mei gevonden. De commissie stemt in met het organiseren van deze bijeenkomst. De griffie zal deze bijeenkomst samen met het MRA-bureau inplannen en organiseren.

Op vrijdag 17 april overdag vindt de MRA-conferentie voor raads- en statenleden plaats.

80 Er zijn twee uitnodigingen ontvangen in het kader van de RES.

85 De commissie is, samen met Noord-Hollandse raadsleden en leden van waterschappen, uitgenodigd voor een excursie per bus naar locaties in Noord-Holland waar duurzame energieopwekking al is gerealiseerd. Deze excursie vindt plaats op vrijdag 3 april en commissieleden kunnen zich aanmelden tot vrijdag 20 maart.

Op woensdag 20 mei vanaf 16.00 uur is er een bijeenkomst in het AFAS stadion voor statenleden, raadsleden en leden van de waterschappen om de concept RES met elkaar en het maatschappelijke middenveld te bespreken. Deze bijeenkomst is ter voorbereiding op de inhoudelijke bespreking bij de commissie op 8 juni en Provinciale Staten op 29 juni (uitloopvergadering 2 juli).

2. **Vaststelling van de agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen en C-agenda**

De heer **Voskuil** (PvdA) geeft aan dat, onder andere op verzoek van de PvdA, de Omgevingsverordening is geagendeerd, in de veronderstelling dat het document zelf beschikbaar zou zijn. Dat is helaas niet gelukt. Het heeft beperkte toegevoegde waarde om vanavond hierover te praten. De heer Voskuil verzoekt Gedeputeerde om een moment te vinden om de echte tekst van de verordening te bekijken voordat deze wordt vastgesteld. In dat geval mag dit onderwerp vandaag van de agenda.

Gedeputeerde **Loggen** begrijpt de behoefte en stelt voor om dit agendapunt op donderdag 13 februari te agenderen en het gesprek op inhoud met elkaar te voeren.

De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of de commissie het document dan wel zo snel mogelijk kan krijgen.

De heer **Klein** (CU) vraagt of de inspraak dan na donderdag start.

Gedeputeerde **Loggen** wil voorkomen dat het door uitstel over het zomerreces heen gaat. Hij stelt voor om het morgen onder voorbehoud bij Gedeputeerde Staten vast te stellen, maar nog niet vrij te geven. Hij verwacht niet dat er donderdag nog hele grote zaken uit komen. Dan zou het stuk dinsdag worden gepubliceerd.

Mevrouw **Klaassen** (D66) geeft aan dat D66 zich, als mede-aanvrager, hierin kan vinden.

De heer **Smaling** (SP) geeft aan dat SP dit voorstel steunt.

Mevrouw **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat GL instemt met het voorstel, met de kanttekening dat de tijd kort is om het document te lezen.

De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt of het, gelet op de korte tijd, mogelijk is om een overzicht te ontvangen met punten die zijn gewijzigd.

Gedeputeerde **Loggen** heeft geprobeerd om hierin tegemoet te komen door middel van de technische briefing en het BOT-overleg. De opmerkingen zijn meegenomen in het finale concept dat morgen voorligt. Hij zal kijken wat mogelijk is.

De heer **Voskuil** (PvdA) heeft daar alle begrip voor.

Pagina 4

135 Mevrouw **Van Andel** (CDA) geeft aan dat CDA het voorstel steunt. Ze merkt wel op dat de men dit had kunnen voorzien. Ze verzoekt om de vergadering donderdag om 20.00 uur te laten beginnen.

De **voorzitter** zal ernaar streven om de vergadering donderdag uiterlijk 22.45 uur te laten eindigen.

140 De heer **Smaling** (SP) vraagt of er een was/wordt-tabel bij zit.

Gedeputeerde **Loggen** zal daarvoor zijn uiterste best doen.

De agenda wordt verder ongewijzigd vastgesteld.

145

Het verslag van 13 januari jl. wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

Er zijn geen opmerkingen over de lijst met moties en toezeggingen en de strategische statenagenda.

150

De **voorzitter** vraagt of de commissie akkoord gaat met het afdoen van de moties 35–2018 en 123–2019 en dit als advies mee te geven aan het Presidium en Provinciale Staten. De commissie gaat hiermee akkoord.

155

3. Inspreekhalftuur

Er zijn geen aanmeldingen ontvangen.

160

4. Rondvraag commissaris van de Koning Van Dijk (portefeuille MRA)

Er zijn geen punten voor de rondvraag aangemeld.

165

5. Rondvraag gedeputeerde Stigter (portefeuilles Klimaat en Energie)

Er is een rondvraag aangemeld door de heer Klein (CU) over sturingsmogelijkheden neveneffecten duurzame energie.

170

175 De heer **Klein** (CU) licht toe dat de Provincie een grote rol speelt bij de pogingen om duurzame energie te vergroten in Noord-Holland. Er zijn ook signalen van neveneffecten. Uit onderzoek van Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO) is gebleken dat er veel misstanden zijn bij de winning van grondstoffen voor windmolens. De provincie heeft de verantwoordelijkheid om die misstanden, waar mogelijk, tegen te gaan. Het gaat bijvoorbeeld om vervuiling van grondwater bij een Zambiaanse kopermijn, kinderarbeid bij kobaltwinning in Congo en milieuschade in Brazilië en Zuid-Afrika. De arbeids- en milieuomstandigheden in de productieketen worden door fabrikanten van windmolens in Europa zeer beperkt gecontroleerd. In Amerika is dat anders. Daar zijn eisen gesteld door de overheid, waardoor bedrijven transparanter rapporteren. Een van de aanbevelingen van SOMO is om in Nederland

180

scherpere eisen te stellen, bijvoorbeeld bij de aanbesteding, zodat negatieve effecten kunnen worden gereduceerd.

185 De heer Klein vraagt of Gedeputeerde het met hem eens is dat de Provincie moet proberen om de negatieve neveneffecten van de energietransitie zoveel mogelijk tegen te gaan. Heeft de Provincie manieren om te sturen op het verbeteren van de productieketen bij de productie van duurzame energiesystemen die in Noord-Holland worden aangelegd, bijvoorbeeld via aanbestedingsregels of eisen rondom transparantie. Is Gedeputeerde bereid om te zoeken naar manieren om deze mogelijkheden in te zetten en/of sturingsmogelijkheden te ontwikkelen?

190

Gedeputeerde **Stigter** is het met de heer Klein eens dat ongewenste negatieve effecten van duurzame energie zoveel mogelijk moeten worden weggenomen. Waar de Provincie opdrachtgever is, is dat gemakkelijker. Waar de Provincie niet als opdrachtgever fungeert, is de rol anders. In het kader van het Actieprogramma Circulaire Economie doet men wel aan inzicht in de productieketens, in een informerende, stimulerende rol. Bijvoorbeeld bij biomassa is landelijke regelgeving van toepassing. De Provincie benut haar rol om richting de Rijksoverheid te lobbyen om duurzaamheidscriteria aan te scherpen. Aanvullend aan de landelijke regelgeving worden in een convenant met verschillende overheden afspraken gemaakt over de toepassing en afkomst van het materiaal.

195

200 Nu wordt, wat tot de mogelijkheden behoort, het maximale gedaan. **Als de RES zijn vastgesteld, kan dit punt nogmaals expliciet onder de aandacht worden gebracht.** De Provincie kan een faciliterende rol spelen. Het zou ongewenst zijn om iets goeds te doen, waarbij andere facetten van duurzaamheid de dupe worden. Gedeputeerde vindt dit een belangrijk punt.

205

De heer **Klein** (CU) is blij met de toezegging om het later onder de aandacht te brengen. De informatie delende rol van de Provincie is belangrijk. Hij zou het waarderen als het onder de aandacht wordt gebracht bij initiatiefnemers.

210

De heer **Smaling** (SP) heeft nog een punt voor de rondvraag. Bij het maken van de RES in de zuidelijke regio hoort SP van Holendrecht dat er in het groengebied De Hoge Dijk in de Provincie Utrecht plannen zijn om windmolens te plaatsen. Hoe gaat Gedeputeerde om met grensconflicten met andere provincies bij de invulling van de RES?

215

Gedeputeerde **Stigter** heeft hierover nog geen afspraken gemaakt met buurprovincies. Mocht die discussie zich voordoen, dan is dat een goed moment om contact op te nemen met buurprovincies. Nu is er nog sprake van vlekken scenario's in de verschillende provincies en valt er nog weinig discussie te voeren.

220

De heer **Smaling** (SP) vraagt of het tempo gelijk loopt in de verschillende provincies.

Gedeputeerde **Stigter** bevestigt dat. Alle provincies hebben dezelfde afspraken gemaakt met de Rijksoverheid.

225

6. A-agenda Ruimte en Wonen

230 **6a. Wonen: Voordracht Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer 'Bouwen aan regie' (A-agenda
RWK 10-2-2020)**

De commissie bespreekt het eindrapport 'Bouwen aan regie' met elkaar en Gedeputeerde en adviseert vervolgens Provinciale Staten over de voordracht en het ontwerpbesluit.

235 *Eerste termijn:*

De verschillende fracties danken de Rekenkamer voor het rapport en de waardevolle aanbevelingen.

240 De heer **Hollebeek** (PvdD) noemt de indeling van de aanbevelingen in het rapport, rolverdeling, instrumentarium en informatievoorziening. Uit het rapport blijkt dat het niet om een tekort aan instrumenten of informatiemiddelen gaat. De problematiek lijkt meer een kwestie van onduidelijkheid en onbekendheid naar het vinden van de weg naar deze
245 middelen bij het invullen van het woonbeleid. De heer Hollebeek citeert aanbevelingen 3, 4 en 5 uit het rapport. "Aanbeveling 3, verhelder de rolinvulling van de Provincie op het gebied van wonen ten opzichte van MRA en communiceer hierover richting gemeenten. Aanbeveling 4, werk aan de bekendheid van instrumenten richting gemeenten en maak duidelijk wat de verschillende instrumenten de gemeenten opleveren. Aanbeveling 5, stem met gemeenten af waar zij behoefte aan hebben bij regionale actieprogramma's, zodat deze documenten niet
250 vooral verbindend van toegevoegde waarde kunnen zijn, maar ook inhoudelijk." De regie waaraan gebouwd moet worden lijkt niet bij de diverse actoren te liggen, maar meer in de communicatie daartussen. Er zou een verantwoordelijke probleemeigenaar moeten komen die opereert in het speelveld tussen Provincie, MRA en gemeenten, die duidelijkheid kan scheppen in de rolverdeling en bij gemeenten langs gaat om meer bekendheid te geven aan
255 het instrumentarium en tegelijkertijd de inhoudelijke behoeften inventariseert die worden gezien als voorwaarde om tot betere regionale actieprogramma's te komen. De heer Hollebeek is benieuwd hoe de andere fracties tegenover zo'n bouwregisseur of bouwaanjager staan.

260 De heer **Voskuil** (PvdA) reageert op het laatste punt over de bouwregisseur. De PvdA is hier enthousiast over. Dat is iemand die de aanbevelingen in de praktijk zal vlottrekken. Veel aanbevelingen slaan de spijker op zijn kop en deze komen terug bij het agendapunt over de woonagenda en woonakkoorden. De heer Voskuil wil er bij dat punt meer op ingaan omdat daar de uitvoering ligt van de aanbevelingen.

265 Mevrouw **Van Andel** (CDA) geeft aan dat CDA het goed vindt dat er in de P&C-cyclus meer aandacht komt voor de voortgang van de stimuleringsmaatregelen op het gebied van de woningbouwproductie. Dat is hard nodig. Het is goed dat de Rekenkamer uitspreekt dat de Provincie haar kennis op het gebied van woningbouw moet inzetten om gemeenten te helpen
270 en niet om ze tegen te werken. Gemeenten kampen met capaciteitsproblemen. Het zou al helpen als bij de totstandkoming van een woonakkoord de provinciale ambtenaar aanbiedt om mee te schrijven en mee te denken. Het CDA ziet deze Provincie een positieve weg inslaan en is hoopvol.

275 Mevrouw **Van Oorsouw** (SP) zal dit punt meenemen bij de behandeling van de woonagenda. Ze vraagt aan Gedeputeerde Staten een brief of informatie waarbij zij per aanbeveling aangeven wat zij ermee doen.

280 Mevrouw **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat GL, net als PvdD, een trend signaleert met als sleutelwoord 'communicatie'. Rolverdeling en verschillen in samenwerking zijn niet altijd scherp. Mogelijkheden voor subsidiëring en budgetten worden niet voldoende herkend of onderbenut. Regionale Actieprogramma's Wonen (RAP's) worden niet gezien als producten met meerwaarde. Het is belangrijk om uit te zoeken waar dat in zit. Volgens het rapport neemt de Provincie soms een afwachtende houding aan. Als er een sessie is geweest, zou het
285 toch geland moeten zijn? Ze weet niet of de oplossing een bouwregisseur is. Het is belangrijk om na te gaan of de goede boodschappen en intenties van de Provincie worden herkend en kunnen worden opgepakt. De Provincie laat veel onderzoek doen. Mevrouw Wijnen is groot voorstander van het doen van onderzoek, maar men moet ook kritisch zijn. Weet de Provincie wat zij moet weten? Het is belangrijk dat er een bijeenkomst wordt georganiseerd voor
290 Provinciale Staten om de informatiestroom tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten beter te organiseren. Dit is een goede eerste stap om met elkaar te praten over wonen. GL stelt voor om zo'n bijeenkomst een paar keer te organiseren, zodat er ook ruimte is om te evalueren.

295 Mevrouw **Zaal** (D66) denkt dat er nog nooit zo snel uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. In de Woonagenda wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen. Mevrouw Zaal heeft er geen behoefte aan om nogmaals op papier te krijgen hoe men aan de aanbevelingen wil voldoen en de RAP's te evalueren, want de RAP's stoppen. Er kan nu beter energie worden gestoken in het uitvoeren van de Woonagenda en het
300 aanjagen van het bouwen.

De heer **Kaptheijns** (PVV) noemt het een interessant onderzoek dat de vinger op een aantal zere plekken legt. Ondanks een instrument als de RAP's, is er sprake van een tekort en van onderbenutting van stimuleringsmaatregelen. Het is bij gemeenten vaak niet bekend wat
305 deze hen opleveren. Gemeenten ervaren het aanjaagproces als arbeidsintensief. Een van de belangrijkste aanbevelingen is meer maatwerk in regionale aanpak door rekening te houden met de verschillen in aard en samenwerking in de regio's. PVV ondersteunt deze aanbevelingen en stemt in met het voorliggende besluit.

310 De heer **Van Gilse** (VVD) vindt het een goed rapport met heldere aanbevelingen. De Provincie trekt er hard aan, maar de woningbehoefte neemt toe. Er is vertraging opgetreden door stikstof en PFAS. Het overnemen van de aanbevelingen door Gedeputeerde Staten vindt VVD belangrijk. De rolverdeling met de MRA is onduidelijk. In de Woonagenda zou dat antwoord nader worden toegelicht. Er staat nu alleen dat de Provincie en de MRA een actieve rol zouden
315 spelen. Kan Gedeputeerde hier meer over vertellen?

Een aantal middelen wordt onvoldoende gebruikt door onbekendheid. Een doelstelling halen met minder geld, is goed. Maar hier is de doelstelling zo groot, dat men er alles op alles moet zetten om deze te halen. De instrumenten bij andere provincies moeten worden vergeleken met een andere benaming, dat is lastig. De Provincie Utrecht heeft een
320 aanjaagteam specifiek voor de doorstroom. Dat zou snel iets kunnen opleveren. Ziet gedeputeerde hier iets in?

De VVD is blij dat Gedeputeerde de rol van ambassadeur op zich neemt.

325 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat CU blij is dat de aanbevelingen worden onderschreven. Het probleem met de RAP's is dat het veel invulwerk is met een structuur waarin niet iedereen zijn informatie kwijt kan. De suggestie wordt gedaan deze vormvrij te maken. Hoe kan de Provincie in de gaten blijven houden wat het algemene beeld is?

330 In de vergelijking tussen provincies blijkt dat de Provincie Utrecht veel meer stimuleringsmaatregelen inzet. De aanbeveling is om te leren van de inzet van de andere provincies. In de reactie op de aanbevelingen wordt gezegd dat men al veel overleg heeft met het IPO. Kan Gedeputeerde concreter beantwoorden of er wordt gekeken of de tien stimuleringsmaatregelen van de Provincie Utrecht toegevoegde waarde kunnen hebben voor de Provincie Noord-Holland?

335 Het is niet duidelijk wat de rol en positie van de Provincie in relatie tot de MRA zijn.

Beantwoording door Gedeputeerde **Loggen**:

Gedeputeerde is blij met dit rapport van de Rekenkamer omdat hieruit blijkt dat de Provincie al veel goed werk doet. Zijn voorganger heeft ervoor gezorgd dat de maatregelen zijn geïntroduceerd. De aanbevelingen komen terug in de Woonagenda.

340 Wat Gedeputeerde Staten doen met de aanbevelingen, staat in de voordracht. Communicatie kan altijd beter. Men wil de waardevolle leerervaringen verder laten neerdalen in de Woonakkoorden. Er is complexiteit ervaren bij de RAP's. De bedoeling van het vrijlaten van de vorm is om meer maatwerk te kunnen geven. De Provincie heeft een checklist waarin staat wat er in ieder geval in moet komen, bijvoorbeeld circulariteit en duurzaamheid. Het is 345 niet belangrijk op welke pagina van het Akkoord dit staan, als het maar op een herkenbare manier erin komt en uitvoerbaar is. Daarop moeten de instrumenten worden gefinetuned. Middelen zijn niet oneindig. In plaats van het vergelijken van instrumenten vindt Gedeputeerde het effectiever om bij het afsluiten van de woonakkoorden te kijken of er voldoende instrumenten zijn om handen en voeten te geven aan wat men daarin wil 350 opsluiten. **Gedeputeerde pakt de suggestie van mevrouw Van Wijnen om frequenter over de woonagenda van gedachten te wisselen graag op.**

De urgentie is hoog, er is een fors tekort, en men moet aan de slag. Er zijn thema's doorheen gekomen die vooraf niet waren ingeschat, zoals PFAS en het stikstofdossier. Daar wordt volop 355 aan gewerkt door het college. Voor PFAS is men daar voor een belangrijk deel in geslaagd, voor stikstof is men meer afhankelijk van de landelijke afspraken. Er zijn 50.000 vergunningen vertraagd. Daar zal een inhaalslag op moeten komen. Het is goed om de cijfers te delen met Provinciale Staten en er is hulp nodig voor een oplossing. Het is goed om daar op een georganiseerde manier vorm aan te geven. Het doel is een passende en betaalbare woning voor iedereen in de Provincie.

360 Iemand die langsgaat bij de gemeenten en vertelt wat de Provincie kan doen, is er al in de vorm van de regio contactpersoon. Het College gelooft in een dienstbare overheid. Dat wil niet zeggen 'U vraagt, wij draaien.', maar dat elke hulpvraag serieus wordt bekeken en gewogen.

365 De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat de aanbevelingen in het rapport vragen om meer communicatie. Daar is nog ruimte voor verbetering. De insteek van de heer Hollebeek was om meer actief naar gemeenten toe te gaan in plaats van te wachten op de vraag.

370 Gedeputeerde **Loggen** vindt het moment dat men naar de gemeenten gaat voor de woonakkoorden hiervoor een logisch moment. De Provincie is bereid om mee te denken.

Gedeputeerde wil ervoor waken dat een provincieambtenaar het oplost voor de gemeente. Er ligt een gedeelde verantwoordelijkheid en de Provincie heeft ook een controlerende rol. Gedeputeerde hoopt meer maatwerk te kunnen geven middels de woonakkoorden en daarmee af te zijn van de dwang van het format. De omvang zal per gemeente verschillen.

375 Gedeputeerde kan zich voorstellen dat een eerste akkoord wordt gedeeld met Provinciale Staten om wederzijdse beelden en verwachtingen te managen.

Er is een rolverdeling binnen de MRA. De problematiek in de MRA is een andere dan in het buitengebied. Alle afspraken en beschikbare middelen gelden binnen de MRA en niet daarbuiten. Daar zit een duidelijke scheidslijn, maar Gedeputeerde wil kijken hoe dat nog scherper kan worden verwoord en ingevuld.

380

Bij de verdere uitwerking van de woonakkoorden moet zeker worden gekeken naar goede ideeën van andere provincies.

Tweede termijn:

385

De voorzitter geeft aan dat commissieleden kunnen aangeven of zij voornemens zijn moties of amendementen in te dienen en of dit als hamerstuk naar de Provinciale Staten vergadering van 9 maart kan.

390

Mevrouw **Van Wijnen** (GL) is blij met de toezeggingen van Gedeputeerde om een aantal bijeenkomsten te organiseren en om het eerste woonakkoord met elkaar door te nemen.

395

De heer **Klein** (CU) heeft Gedeputeerde horen zeggen dat hij bereid is om goed te kijken naar de instrumenten van andere provincies en deze onderdeel te laten zijn van de Woonakkoorden. Het is belangrijk dat de gemeenten weten wat er 'te koop' is. Kan Gedeputeerde toezeggen dat hij een actieve rol vervult in het schetsen van de scenario's of dat hij het overzicht van instrumenten, door de Rekenkamer op een rij gezet, kan doen toekomen?

400

Gedeputeerde **Loggen** wil kijken wat de meest effectieve manier is omdat de urgentie hoog is. Vandaar zijn aanbod om het eerste woonakkoord met Provinciale Staten door te nemen.

405

De **voorzitter** concludeert dat de commissie over het algemeen tevreden is met het rapport. Er is behoefte aan meer regie en communicatie. Er zou meer hulp door de Provincie aan andere partners kunnen worden gegeven. Er is behoefte aan meer bijeenkomsten over dit onderwerp. Gedeputeerde is positief, maar wijst er wel op dat de middelen beperkt zijn. Hij zal kijken wat er in de nabije toekomst beter kan. Het rapport kan als hamerstuk naar Provinciale Staten van 9 maart.

410

7 B-Agenda Ruimte en Wonen

7.a Wonen: Woonagenda (80%-versie), inclusief de Woonmonitor

415

De commissie RWK wordt gevraagd om deze 80 procent-versie van de Woonagenda met elkaar en Gedeputeerde Staten te bespreken en Gedeputeerde Staten (eventuele) suggesties te doen met betrekking tot de inhoud ervan. Het College is bevoegd om de Woonagenda vast te stellen. Deze zal dus na behandeling in de commissie RWK van februari 2020 niet ter

420 besluitvorming aan Provinciale Staten worden voorgelegd, maar wordt ter kennisname aan Provinciale Staten toegezonden.

Gedeputeerde Staten zijn specifiek geïnteresseerd in de mening van de commissie over de geformuleerde speerpunten en de voorgestelde kaders voor uitwerking van de Woonakkoorden.

425

Eerste termijn:

430 De **voorzitter** meldt dat er door het CDA technische vragen zijn gesteld. De beantwoording is aan de stukken toegevoegd.

430

Mevrouw **Van Andel** (CDA) merkt op dat het woningbouwbeleid van de Provincie een andere weg ingaat. Geen RAP's meer, maar regionale woonakkoorden, waarbij de regio vormvrij aan zet is en de Provincie een stimulerende en aanjagende rol heeft. Een hoopvolle agenda. Het heeft haast, er is sprake van 'woningnood'. Dit woord mist nog in de agenda. Het CDA interpreteert speerpunt A als aanpak van de woningnood. Er staat "Een woning voor iedereen!" Het CDA gaat ervan uit dat de Provincie als welwillende, meedenkende en meewerkende overheid wordt ervaren in plaats van een remmende factor. Het CDA begrijpt waarom dit uitgangspunt van de Provincie niet door Provinciale Staten wordt vastgesteld. Wat hier staat, zijn niet de regels, maar is het uitgangspunt waarmee de Provincie het gesprek met de regio's aangaan. De regio's en hun noden en wensen staan centraal. Er wordt maatwerk geleverd. Het CDA denkt dat het, net als bij het perspectief op de RES, goed is om dit met de Staten te bespreken voor het creëren van draagvlak en het peilen van support of kritiek. Zij gaat ervan uit dat Gedeputeerde de Staten regelmatig op de hoogte houdt van de woningbouwproductie en de woningnood. Kan Gedeputeerde de Staten op de hoogte brengen aan de hand van de meest recente cijfers over de woningnood en -behoefte waarin ook gemeenten zich kunnen vinden. Wordt er in Noord-Holland genoeg gedaan om de nood te verlichten? De timing van het stuk is ingewikkeld. Provinciale ruimtelijke regels kunnen de woningbouw verhinderen. Dit stuk is een afgeleide van de Omgevingsverordening, die de Staten nog niet kennen. Hoe ziet Gedeputeerde deze volgorde?

435

440

445

450

455

460

465

Mevrouw Van Andel citeert: "Als conform de voorwaarden van de ladder van duurzame verstedelijking wordt aangetoond dat de vraag voor lokale economisch gebonden woningzoekenden niet meer in de kernen kan worden gerealiseerd, bieden wij ruimte voor woningbouw in het landelijk gebied aan de randen van de kernen." Een grote stap voorwaarts en belangrijk voor de kernen. Er zijn veel kernen waar de leefbaarheid achteruit holt. Er zijn steeds minder scholen, verenigingen, winkels en andere voorzieningen.

Het CDA wil graag dat in de cijfers van de Provincie de focus komt op harde plancapaciteit in plaats van alle plancapaciteit. Sommige zachte plancapaciteit kan beter niet worden meegeteld. Welke aanvullende regels heeft de Provincie gesteld bovenop de ladder van duurzame verstedelijking? Vindt daarin versoepeling plaats?

Kan Gedeputeerde terugkomen met het beleid van huisvesting van arbeidsmigranten? De agenda van de Provincie is op dit punt in dit stuk nog niet duidelijk. Het CDA vindt dit een belangrijk onderwerp waarbij de Provincie een regierol kan vervullen.

Het CDA gaat ervan uit dat zij in de komende tijd van projectontwikkelaars, woningcorporaties en wethouders hoort over een andere provincie. Een Provincie die zich bekommert om de woningnood, de regie pakt, hulp aanbiedt en zo een stimulerende in plaats van remmende overheid op het gebied van woningnood wordt ervaren.

De heer **Kaptheijns** (PVV) geeft aan dat er goede zaken in de woonagenda staan, zoals aandacht voor betere doorstroming en het versnellen van de woningproductie. Gedeputeerde
470 is bereid om werk te maken van de aanbevelingen. Er zijn ook zorgen. Bij de speerpunten stond dat woningen gezond, duurzaam en betaalbaar moeten zijn. In de Trouw van 6 februari staat dat woningcorporaties geen geld hebben om woningen te bouwen, te verduurzamen, de huurprijs betaalbaar te houden en probleemwijken niet verder te laten afglijden. De vrije kasstroom daalde het afgelopen jaar met 22 procent en dat zal de komende jaren toenemen
475 door de stijgende verhuurdersheffing, de vennootschapsbelasting en de nieuwe belasting tegen belastingontwijking. Is Gedeputeerde bereid een lans te breken in Den Haag voor corporaties?

Ook de koopsector heeft problemen. Uit de laatste kwartaalcijfers van NVM blijkt dat wie
480 tussen 160.000 en 260.000 euro te besteden heeft, gemiddeld uit minder dan twee woningen kan kiezen. Een stapeling van regels zorgt ervoor dat huizen uit de markt worden geprezen. Op pagina 3 van de Woonagenda staat dat de Provincie inventariseert welke belemmeringen zij ervaart door stapeling van regels. Volgens NVM is een dwingende hand vanuit Den Haag nodig. Is Gedeputeerde bereid om een krachtig signaal richting het departement te geven dat men niet terughoudend moet zijn en gemeenten een duidelijke
485 opdracht moet geven om goedkoper te bouwen?

De heer **Kohler** (FvD) verwijst naar de bevolkingsprognose van 2017. Die zat er met 60.000 naast. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat de nieuwe prognose er ook niet naast zit. Men krijgt de komende jaren in Nederland te maken met een bevolkingsstijging.

490 De heer Kohler vraagt waar men gaat bouwen in Noord-Holland. De Omgevingsverordening geeft aan dat men aansluit bij linten en dat er bij trapveldjes huizen worden neergezet. De Omgevingsverordening ontnemt, onder andere door de ruimte voor ruimte-regeling, de mogelijkheid om in het buitengebied te bouwen.

Dorpen maken een inventarisatie van waar kan worden gebouwd. Er zouden 3.000 huizen
495 kunnen worden gebouwd in Bergen, maar daar komt niets van vanwege de inspraakprocedures en andere regelingen. De stap naar de buitengebieden is onvermijdelijk. Dan zal er gebied voor weidevogels verdwijnen.

De sociale huur is onbetaalbaar geworden. Door alle eisen is het niet interessant voor corporaties om sociale huurwoningen te bouwen. Hoe denkt Gedeputeerde dit te stimuleren?
500 De heer Kohler noemt de expats, buitenlanders die niet willen integreren, maar hier alleen komen werken. Die moeten uiteindelijk weer vertrekken. Er zijn verschillende soorten expats. De heer Kohler vraagt zich af of hiervoor verschillende soorten, dure, huizen worden neergezet.

505 Mevrouw **Van Wijnen** (GL) interrumpeert en neemt afstand van de definitie van een expat door de heer Kohler. GL kan zich hier niet in vinden.

De heer **Kohler** (FvD) verwijst naar wikipedia waarin staat dat een expat een arbeidsmigrant is die niet wil integreren. Het is de bedoeling dat men weer vertrekt.

510 De heer **Klein** (CU) geeft aan dat CU bang is dat de vraag wordt gestuurd door economische principes en vooral zal leiden tot dure woningen. Projectontwikkelaars zullen eerder kiezen voor dure woningen. Een paar paragrafen worden gewijd aan het belang van betaalbaar wonen, toegankelijk voor mensen met een laag- of middeninkomen. Het is nog niet concreet.

515 Binnen de MRA zijn er afspraken gemaakt over de hoeveelheid woningen die worden verdeeld over de verschillende prijscategorieën. Is het mogelijk om de woonagenda te gebruiken om het aandeel betaalbare woningbouw te borgen?

520 Wonen en zorg zijn taken van de gemeente. De provinciale rol wordt beperkt tot het aanbieden van de WoonZorgwijzer aan gemeenten. Hiermee wordt duidelijk wat de behoefte is aan bepaalde zorgvragen in gemeenten. Kan men dan ook aan gemeenten vragen om in de regionale woonakkoorden hierover afspraken te maken, zodat aan deze vraag wordt voldaan? Bij de Richtinggevende principes 7 wordt gezegd dat bouw invloed heeft op de natuur. CU zou graag zien dat daar ook 'sociaal duurzaam bouwen' aan wordt toegevoegd. Dan wordt een omgevingspsycholoog betrokken bij het opzetten van een wijk om sociale contacten te stimuleren. Zo kan eenzaamheid worden voorkomen. Of wijken die een gezonde levensstijl stimuleren.

525 Het principe 'gezond, leefbaar en natuurinclusief' vindt CU nog te beperkt. Kan Gedeputeerde toezeggen om deze concreter in te vullen?

530 Mevrouw Van **Oorsouw** (SP) noemt het beeld uit de bevolkingsprognose en de monitor woningbouw zorgelijk. De bevolking van Noord-Holland groeit en de woningbouw blijft achter. Terecht dat de Provincie een Woonagenda opstelt die gericht is op uitvoering. Deze uitvoering is nog niet concreet. Uit het rapport van de Rekenkamer blijkt dat gemeenten vanwege capaciteitsproblemen moeite hebben met het opstellen van regionale

535 actieprogramma's, en vanwege de complexiteit van procedures niet toekwamen aan het aanvragen van stimuleringssubsidies. Nu moeten de gemeenten Woonakkoorden opstellen en worden er andere stimuleringsregelingen in het leven geroepen. Wanneer en hoe gaat de Provincie de gemeenten helpen? Waar zit de toegevoegde waarde van de Provincie? SP wil graag dat er per actiepoint wordt aangegeven wat de meerwaarde is van de Provincie.

540 Op pagina 7 van de agenda wordt gesproken over "een woning die past bij inkomen, levensfase en samenstelling van het huishouden." De SP mist in de agenda de beschrijving voor wie er wordt gebouwd. Hoeveel sturing heeft de Provincie daarop? Hoeveel sturing is er op ouderenwoningen, sociale woningbouw, bouwen voor arbeidsmigranten, expats en locaties voor AZC's?

545 Mevrouw **Van Wijnen** (GL) noemt het een ambitieus document. GL beaamt de noodzaak hiervan. In Nederland zijn 12.000 dakloze jongeren, dat zouden er in Noord-Holland 2.000 zijn. Mevrouw Van Wijnen hoopt dat er over vier jaar iets voor hen is bereikt. Dat is misschien niet direct een taak van de Provincie, maar op gemeentelijk niveau zijn deze mensen ook niet zichtbaar. De Woonagenda is breder opgezet. De Provincie heeft een belangrijke rol voor het versnellen van de productie. GL kan zich vinden in de voorgestelde acties, monitoring en sturen op harde en zachte plancapaciteit. Is er nagedacht over de effecten van de Omgevingswet als participatie een grotere rol krijgt en als er een regime komt van 'nee, tenzij, ja, mits'. Hierdoor kunnen mogelijkheden worden vergroot of juist beperkt.

555 Actiepoint 6 'circulair' is nog niet voldoende uitgewerkt. Hoe kunnen hierin stappen worden genomen zonder zaken vast te zetten? Is het mogelijk om een 'circulair'-tafel op te richten, en via een BOT-sessie te worden geïnformeerd?

560 Mevrouw **Zaal** (D66) noemt het een mooie agenda waaruit duidelijk de urgentie van het woningprobleem blijkt en waarin ook de provinciale ambities zijn terug te vinden. Meer woningbouw, maar ook zorgvuldig omgaan met het landschap en circulair, duurzaam en klimaatneutraal bouwen. D66 vindt de Woonakkoorden een goed idee. Het biedt meer ruimte

voor maatwerk dan de RAP's deden, geeft invulling aan de regierol van de Provincie en biedt kansen om de doelstellingen en ambities van de Provincie naar voren te brengen.

565 Binnenstedelijk bouwen is het uitgangspunt, al is het, indien aantoonbaar dat het niet binnenstedelijk kan, in Noord-Holland Noord mogelijk om ook buiten de kernen kleinschalig te bouwen. Dat betekent niet dat gemeenten geen moeite hoeven te doen om eerst te kijken of er binnenstedelijk kan worden gebouwd of dat zachte plancapaciteit hard kan worden gemaakt. Uiteindelijk moet ook het landschap worden bewaakt.

570 Mevrouw Zaal is nog op zoek naar het evenwicht tussen vormvrije akkoorden en randvoorwaarden. Hoe wordt voorkomen dat alles onderhandelbaar wordt of dat verwachtingen van gemeenten groter zijn? Hoe zorgt men ervoor dat de uitgangspunten duidelijk zijn? Hoe verhoudt de regio zich tot de gemeente? Er kunnen regionale akkoorden worden gesloten, maar ook bilaterale akkoorden. Stel dat alle gemeenten in Noord-Holland 575 een bilateraal akkoord willen met de Provincie, hoe vindt dan regionale afstemming plaats? Het is goed om het overzicht te houden. Wordt daarbovenop een regioakkoord gesloten? Dat ziet D66 in een volgende versie graag uitgewerkt.

Mevrouw Zaal mist de rol van de ARO en de PARK in de woonagenda.

580 Mevrouw Zaal dacht dat de bouwambassadeur iemand anders zou zijn dan Gedeputeerde Wonen. Wat voegt de functie van bouwambassadeur daaraan toe?

De heer Voskuil (PvdA) sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Zaal en is enthousiast over de 80 procent-versie.

585 Uit de regio's hoort hij een punt van zorg terug. Het kan op een positieve manier worden gelezen of op een ambtelijke manier. Dan wordt het een bureaucratisch vehicle en wordt het ene voor het andere ingeruild. Dat is niet de bedoeling, want versnellen is hard nodig. Deze woonagenda bevat een aantal goede initiatieven die samenwerking stimuleren.

De invulling van de bouwambassadeur had PvdA anders voor ogen. Iemand die actief het veld ingaat en gemeenten helpt waar ze bij vastlopen.

590 Er is zorg dat het meer bureaucratie zal opleveren. Als de snelheid er goed in zit, moet men de gemeenten niet in de weg lopen. De bouwtafels worden als voorbeeld genoemd. Wat is de meerwaarde? Er moet worden voorkomen dat goede initiatieven worden ervaren als obstakels. Er moet energie worden gestoken in het aanjagen.

595 Verduurzaming wordt gemist in het stuk. Bij corporaties zit ook veel behoefte, misschien zou dat moeten worden verbreed.

Lokale behoefte is een belangrijk criterium. Het moet vooral gaan over een betaalbare behoefte. Er worden alleen dure woningen gebouwd. Over dit punt mag een deel van de regierol naar de Provincie komen. De heer Voskuil denkt aan een percentage, maar daarvan is het risico dat het niet voor elke regio hetzelfde is, dan wordt afbreuk gedaan aan maatwerk.

600 Het ov-knooppuntenbeleid mag prominenter in het stuk. Duurzame mobiliteit en wonen moeten hand in hand gaan. Eerst moet een plek bereikbaar zijn, dan mag men er gaan wonen.

605 In het land is gepolst hoe men denkt over de Woningbouwmonitor. Prognoses komen niet overeen met de werkelijkheid. Er wordt verschillend gekeken naar de input op de Woningbouwmonitor. Het verschil tussen harde, zachte en boterzachte plancapaciteit. De derde categorie levert capaciteit op, maar geen huizen. Er zou moeten worden gesproken van realiseerbare capaciteit.

Dit stuk komt niet ter besluitvorming terug in de Staten. De heer Voskuil gaat ervan uit dat de 100 procent-versie wel terug komt in deze commissie.

610

De heer **Hollebeek** (PvdD) vindt het positief dat kwalitatieve en kwantitatieve doelen steeds meer worden gekoppeld. Naast de terechte aandacht voor versnellen en aantal woningen, komt er ook steeds meer aandacht voor klimaatneutraal, klimaatadaptief en circulair, zowel in toekomstige als in bestaande woonbehoefte. Natuurinclusief bouwen is nog het minst concreet uitgewerkt. De heer Hollebeek stelt voor om een werkbezoek bij een dergelijk project te organiseren.

PvdD is blij dat er aandacht komt voor de doorstroming van ouderen. Mensen van middelbare leeftijd krijgen ook al te maken met kinderen die het huis uitgaan, waardoor ze kunnen doorstromen naar kleinere woningen en grotere woningen kunnen worden vrijgespeeld. Er zou meer aandacht moeten komen voor wonen op maat. Mensen willen wel uit hun grotere woning, maar of de woningen zijn er niet of mensen gaan veel meer betalen. Dat creëert een patstelling. Gemeenten willen wel uitbreiden buiten de dorpskern, maar de woningen die daar worden gebouwd, zijn voor starters onbetaalbaar. Er moet kleiner en meer betaalbaar worden gebouwd. Welke instrumenten staan de Provincie hiertoe ter beschikking? De heer Van Gilse noemde de doorstroomteams in Utrecht als voorbeeld. Hoe kan het College afdoende invloed op dit proces uitoefenen? PvdD wil ook meer aandacht voor het ov-knooppuntenbeleid.

De heer **Van Gilse** (VVD) is tevreden met het stuk dat voorligt. Het komt tegemoet aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. Er komt maatwerk. De RAP's worden als een knellend keurslijf gezien. In deze Woonagenda komt men met een vormvrij geheel. Met het provinciaal initiatievenplatform kan men snel duidelijkheid krijgen wat er wel of niet kan. De bouwtafels nemen knelpunten weg. Het aansluiten bij de kwalitatieve behoefte. De bevolkingsprognoses brengen de zorgvraag in beeld. Hoe krijgt men regionaal de kwalitatieve voorkeur in beeld? Doorstroming is daarbij heel belangrijk. Er wordt gesproken over het flexwonen. Is er in de Omgevingsverordening ruimte voor tijdelijke vergunningen? De heer Van Gilse noemt de inspreker van laatst uit Oostzaan. De behoefte is er en de flexibiliteit moet er zijn. De VVD vindt het prima als Gedeputeerde de rol van de bouwambassadeur op zich neemt.

Beantwoording door Gedeputeerde **Loggen**:

Gedeputeerde zegt toe dat de 100 procent-versie met de commissie wordt gedeeld. Een van de belangrijkste problemen bij zachte plancapaciteit is dat men er niet in slaagt om die om te zetten in harde plancapaciteit. Het is verleidelijk om te kijken naar nieuwe gebieden. Er zijn vier criteria nodig om dat in overweging te nemen. De eerste is dat er noodzaak moet zijn. Die kan wel worden aangetoond. Er is een locatie nodig. Met een beetje flexibiliteit en fantasie kan men ook aan locaties komen. Een goede set afspraken is zeker nodig. Het belangrijkste is het politieke en lokale draagvlak. Deze discussie wordt ook bij alle gemeenteraden gevoerd. Wil men naar het buitengebied gaan, dan moet er eerst goed zijn gekeken naar alternatieven. Er wordt ruimschoots voldaan aan de vraag naar zachte plancapaciteit binnen de MRA. Men moet zuinig zijn op het open landschap in de MRA omdat deze een toegevoegde waarde heeft voor de vestigingsvoorwaarde in dit gebied. Men ziet een enorme druk en vraag op zich afkomen. Er moet voor worden gezorgd dat de productie wordt gehaald. Een bouwambassadeur is er al binnen de MRA. Deze mist een bestuurlijk mandaat. In eerste instantie leek het Gedeputeerde op dit moment voor gemeenten buiten de MRA een taak voor de verantwoordelijke Gedeputeerde. Er moeten direct afspraken worden gemaakt en er moet, gezien de urgentie, geen schakel tussen zitten. In deze fase komt een extra functionaris te vroeg. Dat geeft ook gelegenheid om in een latere fase, als de woonakkoorden er zijn, na te denken over het profiel.

660 De heer **Voskuil** (PvdA) geeft aan op dit punt met Gedeputeerde van mening te verschillen. De PvdA ziet in de bouwambassadeur een aparte functionaris. Er moet later worden gepraat over hoe om te gaan met het mandaat. Gebleken is dat, ondanks inspanningen van Gedeputeerde, bij veel gemeenten nog te weinig bekend is.

665 Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat hier later over kan worden gepraat, maar men moet wel aan de slag.

670 De prognoses zijn het vertrekpunt voor het gesprek, maar niet de absolute waarheid. Als gemeenten met een ander, goed onderbouwd verhaal komen, kan daar altijd een gesprek over worden gevoerd. Gedeputeerde vraagt zich af of men meer toe moet naar een driehoeksmeting om te constateren wat de behoefte is van de Provincie. Prognoses zijn een factor, de gemiddelde woontijd binnen gemeenten en de duur waarin huizen te koop staan. Hierover wil Gedeputeerde graag het gesprek met de commissie aangaan. Er moet worden gekeken of dat werkbaar en hanteerbaar is.

675 Gedeputeerde is op werkbezoek geweest op Texel. Hier spelen grote problemen op het gebied van huisvesting van de politieagent, de onderwijzer en de zorgverlener. Er is een chronisch gebrek aan sociale woningbouw en een oververtegenwoordiging van dure woningen. Dat leidt tot maatschappij ontwrichtende effecten. Hier moet maatwerk kunnen worden geleverd. De voorkeur gaat uit naar een regionaal woonakkoord vanwege de afstemming. In het geval van Texel zou een apart hoofdstuk of een apart woonakkoord kunnen worden gemaakt. Niet het proces moet leidend zijn, maar de oplossing.

680 De heer **Kohler** (FvD) vraagt of Gedeputeerde concreter kan zijn over Texel. Texel heeft 16.000 inwoners en een infrastructuur voor 30.000 inwoners. Wat stelt hij zich voor bij de specifieke oplossing?

685 Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat bij Texel goed het verschil te zien is tussen behoefte en vraag. De vraag voor Texel is vele malen hoger. Het gaat ook om mensen die een huis willen kopen op Texel voor hun pensioen. De behoefte is de politieagent die daar wil wonen. Wat is er nodig voor de behoefte? Het is niet zinvol om aan de vraag te voldoen. Het open landschap op Texel is zeer waardevol. Met kleine ingrepen kan men, in overleg met Texel, ver komen.

690 Bij het kennis maken met de marktpartijen, kwam Gedeputeerde problemen tegen waar de marktpartijen tegenaan liepen. Conflicterende regelgeving, geen bekendheid met wat mogelijk is. Hij heeft voorgesteld om, ook gelet op PFAS en stikstof, met de marktpartijen in overleg te gaan over mogelijk belemmerende regelgeving. Dat was de intentie van de bouwtafel. Aan de grote bouwtafel zou Gedeputeerde graag meer partijen zien dan alleen de bouwsector, bijvoorbeeld gemeenten en een wetenschappelijke component.

695 Wat zijn de provinciale bevoegdheden? De provincie bepaalt waar er kan worden gebouwd en gemeenten bepalen hoe er wordt gebouwd. Gedeputeerde heeft gekeken naar de afspraken in het coalitieakkoord en naar de kwalitatieve en kwantitatieve opgave. Er moet fors, betaalbaar worden bijgebouwd. Er zijn marktversturende elementen. Bijvoorbeeld mensen die in Amsterdam voor veel geld hun woning kunnen verkopen en in de regio een groot huis terugkopen. Dat heeft een prijsopdrijvend effect. Gedeputeerde heeft hier nog geen oplossing voor, maar hoopt in de komende tijd, samen met de Staten, dit verder te kunnen invullen. Op de ov-knooppunten, in de stationsgebieden, kan meer ruimte worden gegeven om te bouwen. Er moet worden gekeken naar de draagkracht van het gebied. Als men in de
700 stationsgebieden gaat verdichten, is het niet langer mogelijk om de auto overal mee naartoe
705

- te nemen. Dan moeten er wel alternatieven komen zoals snel openbaar vervoer en betaalbaar wonen. De keuze ligt ook bij het individu. Dat moet open met elkaar worden besproken. Er zijn veel initiatieven, bijvoorbeeld de Nero Zero woningen in Heerhugowaard. Dat is een werkbezoek waard. Dat zijn betaalbare, energieneutrale woningen voor 185.000 euro.
- 710 De doelstelling van corporaties is het bouwen van sociale woningbouw. In de afgelopen jaren is het volume van hun productie is omlaag gegaan, onder andere door de verhuurdersheffing. Vanuit provincies en gemeenten moet met het Rijk worden gesproken over het fiscale instrumentarium.
- 715 De heer **Kohler** (FvD) merkt op dat het idee van de verhuurdersheffing was dat corporaties extra geld beschikbaar kregen om nieuwbouw te plegen. Daarnaast worden zulke hoge eisen gesteld aan sociale huurwoningen, dat het voor corporaties niet meer interessant is om sociale huurwoningen te bouwen.
- 720 Gedeputeerde **Loggen** deelt deze mening niet. Corporaties zijn nog steeds overtuigd van hun bestaansrecht en er is ook toezicht en controle op. Gedeputeerde is geen fan van de verhuurdersheffing. Dit idee is in crisistijd geïntroduceerd. Het is niet meer nodig, het zou kunnen worden afgeschaft. Gedeputeerde heeft er geen moeite mee om de motie, die afgelopen maandag in de Staten is aangenomen, uit te voeren. Sinds 2014 is de
- 725 bouwproductie in de sociale sector aantoonbaar omlaag gegaan. Het Rijk, provincies en woningcorporaties moeten zorgen dat die woningbouwproductie weer omhoog gaat en belemmerende factoren weghalen.
- 730 De heer **Kohler** (FvD) merkt op dat de enige belemmerende factor is dat de woningcorporaties geen geld hebben. Stelt de Provincie geld beschikbaar aan corporaties om sociale huurwoningen te bouwen?
- Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat deze opmerking nergens op slaat.
- 735 De heer **Kohler** (FvD) is dat met Gedeputeerde eens. Het zou zo moeten zijn dat corporaties geld op de markt kunnen aantrekken.
- 740 Gedeputeerde **Loggen** verwijst naar zijn antwoord in de eerste termijn. Met expats worden mensen bedoeld op die hier op tijdelijke basis komen voor een tijdelijke functie en die daarna weer terugkeren naar het hoofdkantoor in het land van herkomst. Deze mensen hebben specifieke woonwensen en dat is een van de vestigingscriteria. Daar moet regie op worden gevoerd. Bijvoorbeeld aanbod genereren in de buurt van een internationale school. Amsterdam heeft hiervoor een succesvol beleid. Er moet gekeken worden of dit beleid ook bruikbaar is voor elders in de Provincie.
- 745 Dat is iets anders dan arbeidsmigranten. Zij verrichten op tijdelijke basis werk dat niemand anders wil doen. Dat moet wel worden gefaciliteerd. Dat kan leiden tot overlastsituaties. Er moet samen met gemeenten worden gekeken naar een acceptabele oplossing.
- 750 Mevrouw **Van Andel** (CDA) merkt op dat dit kort wordt genoemd in de Woonagenda. Over de huisvesting van arbeidsmigranten wil zij graag uitgebreider spreken. Wat is het standpunt van de Provincie en hoe kan de Provincie bijdragen aan het oplossen van de knelpunten?

Gedeputeerde **Loggen** zegt toe dat hij een verslag zal sturen aan de Staten van zijn werkbezoek deze week. Een taak van de Provincie is om gemeenten hiermee te helpen.

755

Mevrouw **Van Andel** (CDA) vraagt op welke termijn deze discussie kan worden gevoerd.

Gedeputeerde **Loggen** zal zorgen dat er voldoende materiaal is om het gesprek te kunnen aangaan. Het streven is binnen twee maanden.

760

Gedeputeerde begrijpt de vraag van de heer Klein over het interveniëren op het domein van gemeenten over de doelgroepen. Formeel gaat de gemeente daarover, maar de Provincie kan wel de gemeente daartoe verleiden. Gedeputeerde gelooft niet in dwang. Een motie over ouderenhuisvesting heeft ertoe geleid dat in Purmerend een pilot kan worden gedaan. De grondhouding van het kwantitatieve aanbod is er. Vanuit een dienstbare overheid wil Gedeputeerde kijken hoe hier maximaal invulling aan te geven.

765

De heer **Klein** (CU) vraagt of Gedeputeerde die ambitie scherper kan formuleren in de Woonagenda? Niet de dwang, maar wel duidelijk maken aan gemeenten wat de Provincie belangrijk vindt.

770

Gedeputeerde **Loggen** wil de wijze waarop laten indalen in het Woonakkoord. De leefbaarheidspsycholoog is het domein van de gemeente. Als de gemeente een vraag heeft, moet de Provincie kijken of die vraag kan worden geacommodeerd, bijvoorbeeld in middelen of participatie.

775

Natuur en leefbaarheid wordt verder uitgewerkt in de 100 procent-versie. De Provincie gaat de gemeenten helpen, maar de Provincie moet niet de gemeenteambtenaren vervangen.

780

De Omgevingsverordening is van onderaf, in co-creatie, opgebouwd. Over de 80 procent-versie van de Woonagenda is gecorrespondeerd met gemeenten, maar niet zoals bij de Omgevingsverordening. Dit is een logisch vervolg van wat is opgehaald bij de Omgevingsverordening.

785

Gedeputeerde zal met collega Pels kijken hoe de circulaire tafel kan worden vormgegeven. Men wil circulair bouwen graag in de woonakkoorden opnemen, maar wetenschappers zijn het nog niet eens over de definitie. Hiervoor is een commissie in het leven geroepen, die verwacht er in 2023 uit te zijn. Gedeputeerde wil niet tot 2023 wachten met bouwen. De Provincie maakt een aanvang met een werkbaar definitie. **Dat komt nog langs bij Provinciale Staten.**

790

De rol van de ARO en de PARK zitten opgesloten in de Omgevingsverordening. De discussie moet nog worden gevoerd of dat de juiste plek is.

Over de bouwambassadeur wordt nog gesproken.

De ov-knooppunten komen in de 100 procent-versie prominenter naar voren.

Er moet worden gekeken hoe harde, zachte en boterzachte plancapaciteit zo effectief mogelijk kan worden ingevuld. Realiseerbare capaciteit is geen gebruikte term. Men moet tot iets komen waardoor men accuraat kan voorspellen en interveniëren. **Dit komt zo spoedig mogelijk naar de Staten.**

795

Flexwonen komt terug in de Omgevingsverordening.

Tweede termijn:

- 800 Mevrouw **Van Andel** (CDA) komt terug op het begin van het betoog van Gedeputeerde. Dat past ook bij de discussie over de Omgevingsverordening. Er is sprake van veel zachte capaciteit. Voor locaties buiten het stedelijk gebied zijn noodzaak, locatie, goede set afspraken en draagvlak nodig. Gemeenten zullen met een lijst met locaties komen op basis van deze criteria, maar het mag niet van de Provincie. Wat bedoelde Gedeputeerde precies?
- 805 Gemeenten herkennen zich vaak niet in prognoses. Gedeputeerde wil toe naar een driehoeksmeting. Worden gemeenten hierin gekend en worden zij hierbij betrokken? Komen hier reële cijfers uit voort waaruit blijkt dat de woningnood is geledigd? Komt Gedeputeerde regelmatig met cijfers over woningen die zijn of worden gebouwd en de behoefte die er aan de hand van de prognoses is?
- 810 De heer **Kohler** (FvD) is blij met de hartenwens van Gedeputeerde om realiseerbare prognose te definiëren. Hoorde hij Gedeputeerde een voorrangregeling suggereren voor sociaal of arbeidsgerelateerd binnen gemeenten?
- 815 Mevrouw **Van Wijnen** (GL) is blij met de toezegging op het gebied van circulair. In de leeftijd van 18–25 jaar heeft slechts 20 procent een auto en in de leeftijd van 25–35 jaar is dat niet boven de 60 procent. Er is een grote markt voor niet-autobezitters. Ze ziet het verdichten van ov-knooppunten met genoeg tegemoet.
- 820 De heer **Klein** (CU) maakt een aantekening over de opmerking dat kwalitatieve verdeling en sociaal duurzaam bouwen taken van de gemeente zijn. Kan dit worden opgenomen in de 100 procent-versie?
- 825 De heer **Hollebeek** (PvdD) heeft nog niet duidelijk gehoord wat de rol van de Provincie is bij doorstroming.
- De heer **Voskuil** (PvdA) vraagt zich af of de woningbouwprognose een zorgwekkend idee is of een leuk experiment. Als de Provincie de kaders stelt waarbinnen mag worden gebouwd, waarom laat men dan de aantallen niet helemaal aan de gemeente? De heer Voskuil komt
- 830 graag nog terug op de bouwambassadeur.
- De heer **Beving** (50PLUS/PVDO) is voor een woningbouwregisseur, los van Gedeputeerde. De politieke kracht en macht moet men gebruiken als er druk moet worden uitgeoefend. De heer Beving ziet niet gebeuren dat mensen vertrekken naar een kleinere woning voor meer geld. In Amsterdam zijn hier veel voorbeelden van.
- 835 Hij verwijst naar een bijeenkomst met grote bouwers. Zij wilden niet bouwen omdat de gemeente er niet mee instemde dat boven de inflatie een procent extra per jaar bovenop de huur zou komen. Nu mag dat wel en worden er 10.000 woningen in Amsterdam gebouwd. Dat is een ander mechanisme dan vanavond besproken.
- 840 Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat er nog zal worden gepraat over de bouwambassadeur. Hij hoopt wel dat er een functionaris wordt benoemd die meerwaarde heeft. Niet een extra laag creëren waardoor het moeilijk wordt.
- 845 De noodknop in Amsterdam om marktinterventie te doen heeft niet gunstig uitgewerkt. Men moet terughoudend zijn om met marktmechanismen te werken, zeker bij een overspannen woningmarkt. De Provincie moet zich niet bezighouden met stapelen van regelgeving, maar met het stroomlijnen van regelgeving.

850 De doorstroming zit in het kwalitatieve verhaal. Bij werkbezoeken ziet Gedeputeerde
schrijnende dingen. Mensen die hun hele leven hebben gewerkt en een koopwoning hebben,
maar het inkomen is nooit aangepast. Als zij de woning verkopen, komen ze nooit in
aanmerking voor een sociale huurwoning. Dat hoort in de fiscale discussie thuis. Dit soort
gevallen moeten aan de hogere overheid kenbaar worden gemaakt.
855 Het gevaar van teveel verordeneren is dat men niets voor elkaar krijgt. Het bouwen van
woningen geeft bij gemeenten druk op voorzieningen en omgeving. Het denkproces moet bij
de gemeenten op gang worden gebracht. Gedeputeerde is bereid om daaraan mee te werken.
Gedeputeerde wil proberen aan te sluiten op de P&C cyclus. Het debat voeren over aantallen
en monitoring. Dan zijn er geijkte momenten om het debat te voeren.

860 De **voorzitter** concludeert dat de commissie gematigd positief is. Er zijn zorgen over
betaalbaarheid, bevolkingsprognoses en woningen voor arbeidsmigranten of teveel voor
expats. Aandacht voor modieuze woorden, zoals circulair. Meer behoefte aan regionale
afstemming en zorgen over bureaucratie. Gedeputeerde heeft toegezegd dit voortvarend aan
te pakken, maar wel behoedzaam. Het is niet allemaal mogelijk in dit tempo.

865

8 B-Agenda Omgevingsverordening

870 **8.a Concept-Omgevingsverordening: agendering op verzoek van L. Voskuil (PvdA) en I. Zaal
(D66) i.v.m. vaststelling in GS op 11-2-2020**

Dit agendapunt wordt op donderdagavond 13 februari behandeld.

875

9. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)

Er zijn geen punten voor de rondvraag aangemeld.

880

10 Sluiting

885 De **voorzitter** sluit de commissievergadering RWK om 20.43 uur en dankt iedereen voor zijn of
haar inbreng.